Sist oppdatert: 31.08.2021

Om plusskundestatistikken

Statistikken gir en oversikt over utbredelsen av plusskunder i Norge. Formålet med statistikken er å følge med på utviklingen i plusskunder over tid. Aktive og engasjerte strømkunder er en forutsetning for et velfungerende sluttbrukermarked, og plusskunder er regnet som aktive strømkunder[1]. Dataene gir Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) verdifull kunnskap om nye utviklingstrekk som kan være retningsgivende for vår regulering.

En plusskunde er en nettkunde som både bruker og produserer elektrisitet. I perioder hvor plusskundens produksjon overgår eget forbruk, mates overskuddsstrømmen inn til kraftnettet. Tilsvarende trekkes strøm fra kraftnettet når plusskundens produksjon ikke er nok til å dekke eget forbruk. Plusskunder betaler ikke fastledd for overskuddsstrømmen de mater inn til kraftnettet (innmating), men må betale fastledd for strømmen de tar ut av kraftnettet (uttak). Ordningen for plusskunder innebærer at alle nettselskaper plikter å tilknytte plusskunder, og at plusskunder må selge overskuddsstrømmen til nettselskapet gjennom en kraftleverandør som kan håndtere både produksjon og forbruk.

Statistikken publiseres kvartalsvis med tall fra Elhub og viser utviklingen i både husholdnings- og næringsmarkedet. Det er nettselskapenes pliktige rapportering om sine plusskunder til Elhub som utgjør datagrunnlaget i denne statistikken.

Data over antallet plusskunder viser hvor mange plusskunder som finnes i Norge, samt hvordan dette antallet har utviklet seg. Dataene viser også fordelingen av plusskundene per nettselskap og per prisområde. Aggregert viser tallene at det har vært en økning i registreringen av plusskunder i Elhub de siste årene.

Data over innmating og uttak viser henholdsvis hvor mye strøm det er rapportert at plusskunder mater inn til kraftnettet, og hvor mye strøm de tar ut av kraftnettet. Dataene viser også fordelingen av innmating og uttak per nettselskap og per prisområde. Da en stor andel av plusskundene i Norge benytter seg av solcellepaneler for produksjonen, varierer de aggregerte tallene over innmating og uttak med årstidene.

Data over teknologityper viser fordelingen av plusskunder på de ulike produksjonsteknologiene, samt innmatingen fra hver av disse gjennom året.

1. Forutsetninger og avgrensninger

1.1 Datakvalitet

Det er nettselskapenes ansvar å registrere data om sine plusskunder i Elhub. Dette innebærer blant annet å definere at en gitt nettkunde er en plusskunde, og å rapportere deres måleverdier for innmating og uttak. I Elhub defineres målepunktene til alle plusskunder som kombinasjonsmålepunkter. I motsetning til forbruksmålepunkt som defineres for normale sluttbrukere, eller produksjonsmålepunkt som defineres for kraftprodusenter, innebærer et kombinasjonsmålepunkt at både forbruk og produksjon tilknyttes samme målepunkt-ID og rapporteres i to ulike dataserier. Det er denne defineringen av kombinasjonsmålepunkt som utgjør datagrunnlaget i denne statistikken.

En plusskunde vil normalt bli målt for nettoverdier gjennom én og samme måler som har to ulike tellerverk, et for innmating og et for uttak. Måleren vil da registrere enten innmating eller uttak, avhengig av om produksjonen eller forbruket er størst i sanntiden. Eksempelvis vil tellerverket for innmating vise 0 kWh når forbruket er større enn produksjonen, mens tellerverket for uttak vise nettoverdien forbruk minus produksjon. I perioder hvor produksjonen er større enn forbruket, vil det motsatte gjelde. I praksis betyr

[1] CEER Roadmap to 2025 WellFunctioning Retail Energy Markets 2019 Self-Assessment Status Report, Ref: C20-RMR-11-04-01 12 November 2020

dette at de reelle måleverdiene for produksjon fra produksjonsenheten og strømforbruket til sluttbrukeren ikke kan sammenlignes med de rapporterte verdiene i dataseriene for hhv. innmating og uttak.

I forskrift om kontroll av nettvirksomhet §1-3 er en plusskunde definert som en *«[s]luttbruker med forbruk og produksjon bak tilknytningspunkt, hvor innmatet effekt i tilknytningspunktet ikke på noe tidspunkt overstiger 100 kW. En plusskunde kan ikke ha konsesjonspliktig anlegg bak eget tilknytningspunkt eller omsetning bak tilknytningspunktet som krever omsetningskonsesjon.»*

Dersom en nettkunde med kraftproduksjon på noe tidspunkt overstiger 100 kW med produksjon, vil denne kunden falle utenfor definisjonen av plusskunder.

I utarbeidelsen av denne statistikken forutsetter RME at nettselskapenes rapportering av plusskunder til Elhub følger definisjonene i denne forskriften. Samtidig tas det forbehold om eventuelle avvik i rapportering og vedlikehold av plusskundedata fra nettselskapenes side.

1.2 Periodisering

Uttrekket som oversendes RME inneholder data om plusskundene som er registrert i Elhub den siste virkedagen i den aktuelle måneden. Kombinasjonsmålepunkter som omgjøres til andre typer målepunkt før den siste virkedagen i måneden er dermed ikke inkludert i uttrekket. Uttrekket vil dermed heller ikke ta høyde for plusskunder som har vært registrert én gang innad i den aktuelle måneden, men som får sitt målepunkt definert som en annen type igjen før den siste virkedagen i måneden. Dette gjelder alt av tilhørende data om plusskunden, som f. eks innmating, uttak og netteier. Rapportert volum vil bli tatt med for dagene man er definert som plusskunde så lenge man er satt opp med et kombinasjonsmålepunkt siste dag i måneden.

1.3 Skjerming av informasjon

I den endelige statistikken er nettselskaper med færre enn tre bedrifts-plusskunder ikke fremstilt i tabellene. Dette er gjort med bakgrunn i at et fåtall bedrifts-plusskunder kombinert med informasjon om innmating og forbruk hos bedriftskunder kan bidra i å avsløre bedriftssensitiv informasjon. Figurer som er ment å vise aggregerte verdier vil allikevel inneholde disse dataene.

2 Innsamling

2.1 Populasjon

Det forutsettes at rapporteringen om plusskunder som nettselskap er pliktige å utføre, gjøres i henhold til definisjonen av plusskunder i forskrift om kontroll av nettvirksomhet §1-3 (se forklaring under avsnitt 1.1). Med denne forutsetningen som utgangspunkt vil statistikken inkludere data over alle plusskunder i Norge, så fremt plusskunden er registrert i Elhub den siste virkedagen i den aktuelle måneden (se forklaring under avsnitt 1.2).

Dataene over plusskundene starter fra tidspunktet Elhub trådte i kraft i mars 2019. Data før denne perioden er ikke tatt med i statistikken.

2.2 Data fra Elhub til RME

RME mottar uttrekket fra Elhub hvert kvartal. Se vedlegg A4 for en liste med variabler i statistikkfilen fra Elhub (PlusStat).

Overordnet inneholder uttrekket data over antall plusskunder, type plusskunde, type produksjonsteknologi samt innmating og uttak per:

- Netteier/nettselskap
- Kraftleverandør
- Prisområde

- Nettområde

Dataen er basert på målepunktene og er fordelt per måned.

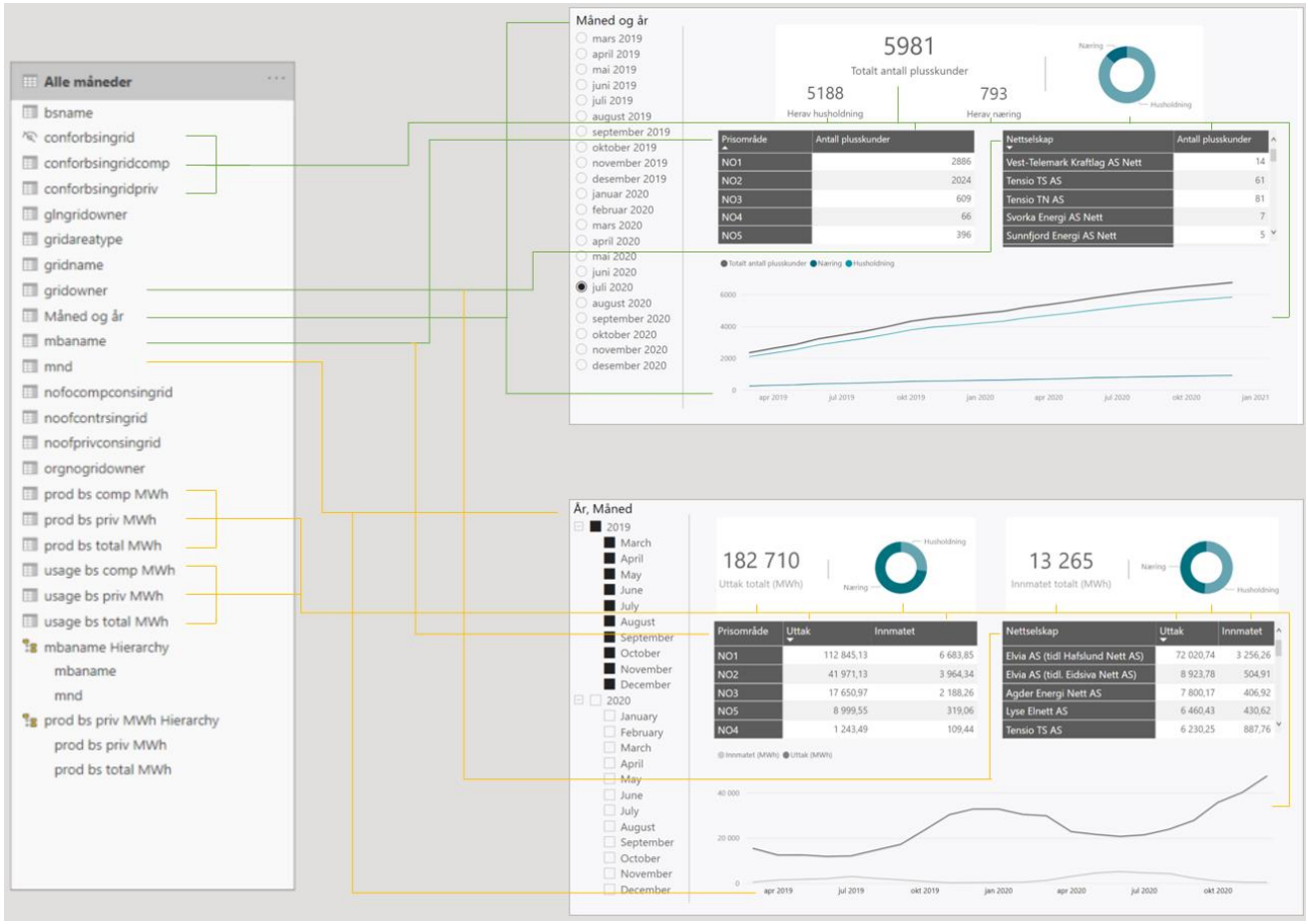
2.3 Arkivering
Rapporten med data fra Elhub arkiveres i NVEs datavarehus.

3 Klargjøring og analyse
3.1 Sammenstilling i Power BI
Datasettet inkluderer én rad per kraftleverandør med plusskunder under et gitt nettområde. Det totale antallet plusskunder, innmating og uttak for denne kraftleverandøren under nettområdet angis i egne kolonner i denne raden. Samtidig oppgis antall plusskunder per nettområde i egen kolonne på den samme raden. Dette tallet inkluderer summen av alle plusskundene fra alle kraftleverandørene registrert på nettområdet.

Siden datasettet i stor grad er strukturert når det mottas av RME, er det kun behov for å aggregere opp tallene for antall plusskunder, produksjonsteknologi, innmating og uttak for alle kraftleverandørene i landet.

Det er videre laget en egen variabel for tidsoppløsning av dataene, slik at det er mulig å visualisere utviklingene over tid.

Figurene nedenfor viser overordnet hvordan tallene er sammenstilt i første versjon av Power BI rapporten. Tabellene og figurene viser antall plusskunder, innmating og uttak per nettselskap og prisområde:

3.2 Kontroll og rettinger

Dataene fra Elhub kontrolleres ved mottak. Det gjøres kalkulasjoner og lages interne tabeller og grafer som fremstilles i PowerBI for kontroll av tallene. Eksempler på kvalitetssikring som er utført:

- Antall kunder per nettselskap og antall kunder for alle kraftleverandører under nettselskapet - Det kontrolleres om tallene stemmer overens.
- Antall plusskunder tilhørende kraftleverandører med størst markedsandel - Det kontrolleres mot antatt spredning og omfang i landet (prisområder og nettavregningsområder).
- Utviklingen i antall plusskunder og utviklingen i innmating og uttak over tid - Det kontrolleres om det er en direkte relasjon mellom variabelen «antall kunder» og variablene «innmating» og «uttak».
- Utviklingen i produksjon og forbruk gjennom året og kjennetegn ved dominerende produksjonstype - Det kontrolleres om innmating og uttak gjennom året følger kjennetegn til produksjons- og forbruksmønstre i den mest dominerte teknologitypen hos plusskunder (solcelleteknologi uten lagringsmuligheter).
- Elhub-data sammenlignes mot data som RME allerede har på plusskunder fra andre datakilder

Det sjekkes videre om endringstall virker rimelig. Ved mistanke om feil kontaktes Elhub. Dersom tallene er feil, kjører Elhub ut et korrigert uttrekk. Det lages en arbeidslogg for hvert mottak av data. Her dokumenteres prosessen med kontroll og retting for hver periode.

A4. Liste over variabler i statistikkfilen med plusskundedata fra Elhub (PlusStat)

mbaname	Market Balance Area (MBA) er prisområdene i Norge – NO1, NO2, NO3, NO4 og NO5
gridname	Navn på nettområde
gridareatype	Type nett – distribusjon, regional, transmisjon, industri, produksjon og subnett
gridowner	Navn på netteier
orgnogridowner	Orgnanisasjonsnummer til netteier
glngridowner	Global Location Number (GLN) til nettvirksomheten i foretaket. GLN er den unike ID-variabelen.
noofcontrsingrid	Antall plusskunde-kontrakter i netteområdet totalt
noofprivconsingrid	Antall plusskunde-kontrakter tilhørende private kunder i nettområdet totalt
nofocompconsingrid	Antall plusskunde-kontrakter tilhørende næringskunder i nettområdet totalt
bsname	Navn på kraftleverandør
prodtype	Teknologitype for produksjonsenheten
conforbsingrid	Kraftleverandørens plusskunde-kontrakter i nettområdet
conforbsingridpriv	Kraftleverandørens plusskunde-kontrakter tilhørende private kunder i nettområdet
conforbsingridcomp	Kraftleverandørens plusskunde-kontrakter tilhørende næringskunder i nettområdet
usage bs total MWh	Uttak totalt på plusskunde-kontrakter for kraftleverandør i nettområdet
usage bs priv MWh	Uttak totalt på plusskunde-kontrakter tilhørende private kunder for kraftleverandør i nettområdet
usage bs comp MWh	Uttak totalt på plusskunde-kontrakter tilhørende næringskunder for kraftleverandør i nettområdet
prod bs total MWh	Innmating totalt på plusskunde-kontrakter for kraftleverandør i nettområdet
prod bs priv MWh	Innmating totalt på plusskunde-kontrakter tilhørende private kunder for kraftleverandør i nettområdet
prod bs comp MWh	Innmating totalt på plusskunde-kontrakter tilhørende næringskunder for kraftleverandør i nettområdet
mnd	År og måned for perioden